Střední odborná škola stavební a Střední odborné učiliště stavební Rybitví
Vzdělávací oblast: Umělecko-historická příprava
Název: Francouzská gotika
Autor: Mgr. Iva Chauturová
Datum, třída: 6. 6. 2012, 2.E-UK
Stručná anotace: Pracovní list seznamuje s místem vzniku gotického slohu a katedrálami francouzského typu.
Tento materiál byl vytvořen v rámci projektu
Inovace ve vzdělávání na naší škole
V rámci OP Vzdělávání pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Gotika

12. – 15. století

Doba gotická

- Rostoucí odpor proti bohatnutí církve → úpadek náboženského života

↓

- **lidové kacířství**
- nové – **žebravé řády** (františkáni, dominikáni)
- **Scholastika** (učení na univerzitách)

Gotický sloh – 12. – 15. století

- pojem „**gotika**“ vznikl v renesanční Itálii = umění barbarských germánských **Gótů**
- sloh vznikl ve **Francii** před pol. 12. stol.
- 1. stavba gotického slohu
  = chrám **Saint-Denis**
- **Objednateli umění** byli kromě *panovníka* a *církve* také zámožní ***měšťané → laicizace*** (zesvětštění) ***gotického umění***

periodizace

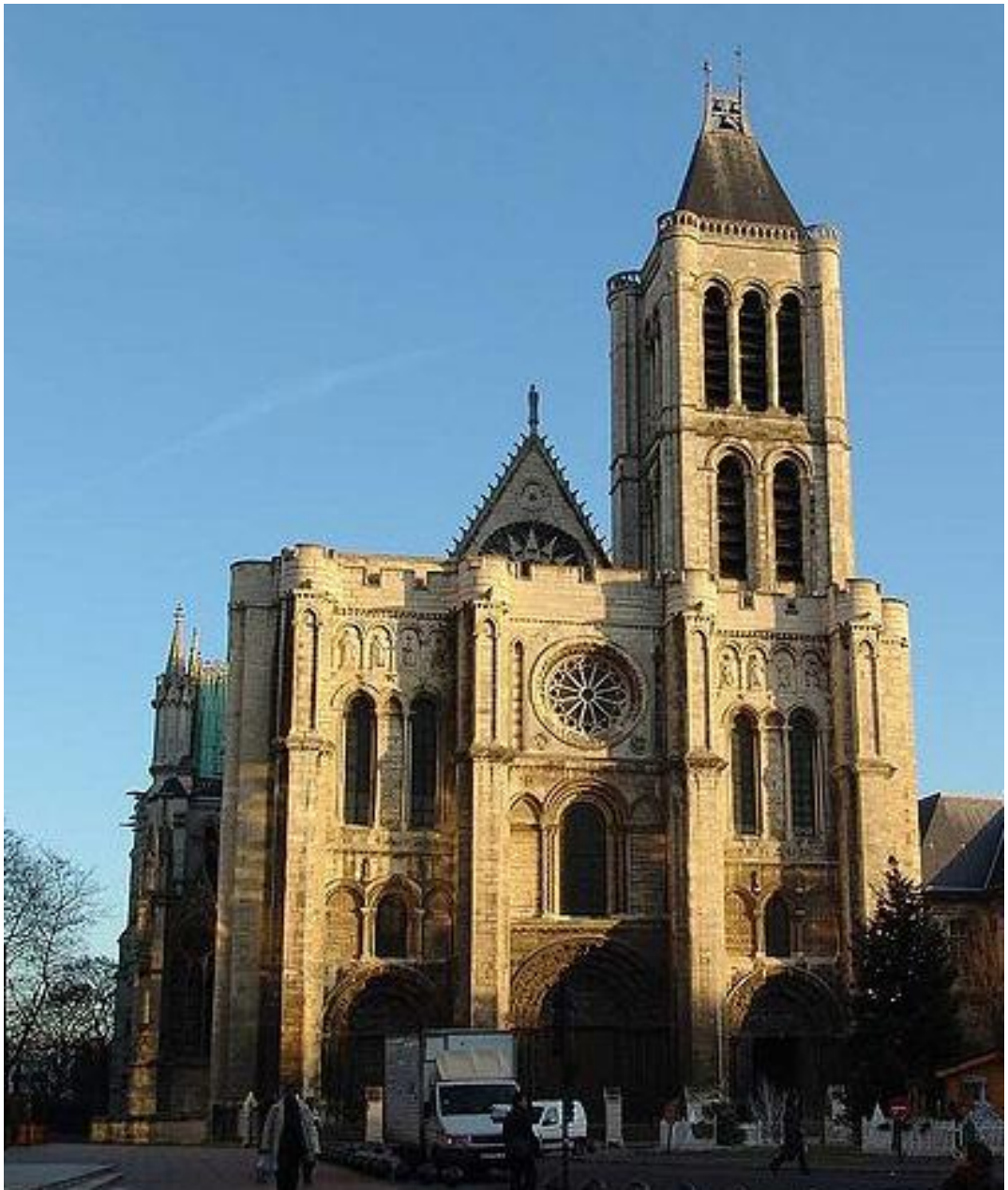
Francie:

- gotika **raná**
  (12. století)
- gotika **klasická** = **vrcholná**
  (13. – 14. století)
- gotika **internacionální**
- gotika **pozdní**
  (15. století)

Čechy:

- gotika **raná** = **přemyslovská**
  (13. století)
- gotika **vrcholná** = **lucemburská**
  (14. století)
- gotika **pozdní** = **jagellonská**
  (15. století)

1. Stavba gotického slohu - **Saint-Denis** v Paříži

Gotická architektura:

- Druhy architektury:
- **Sakrální stavitelství –** kostel, klášter, katedrála (gotická **katedrála francouzského typu** = bazilika s chórovým ochozem, věncem kaplí a vnějším opěrným systémem)
- **Světské stavitelství - městská opevnění**, **radnice** a **městské domy**, **tvrz**, **hrad** a **donjon** = masivní válcovitá věž
- **urbanismus** = plánované budování měst

Katedrála francouzského typu

Katedrála Notre-Dame v Paříži

katedrála v Chartres

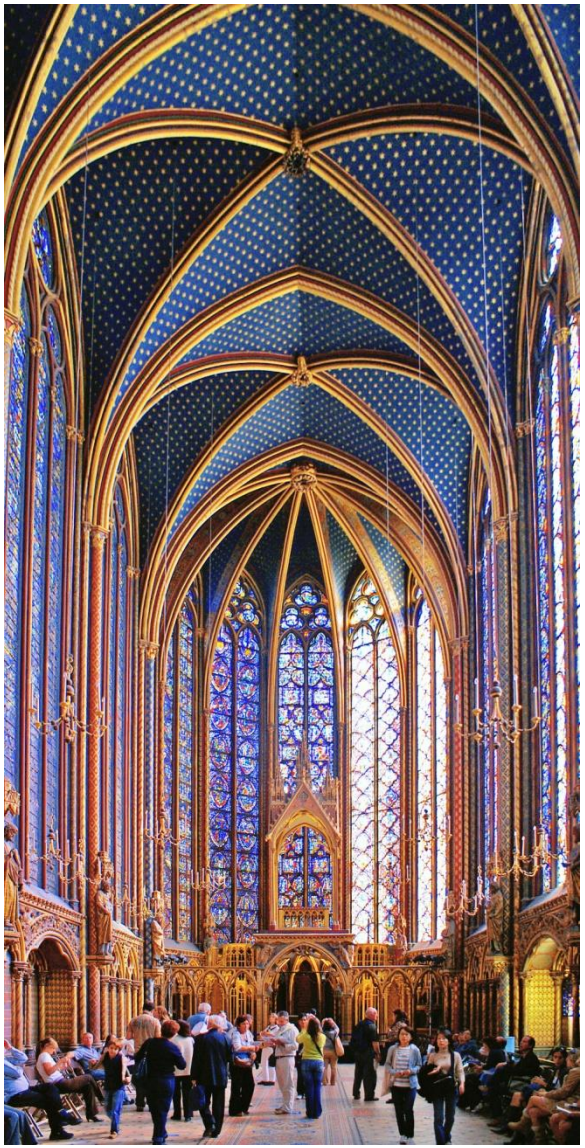
katedrála v Remeši

Katedrály ***klasické gotiky***

kaple krále Ludvíka Svatého - Sainte – Chapelle v Paříži

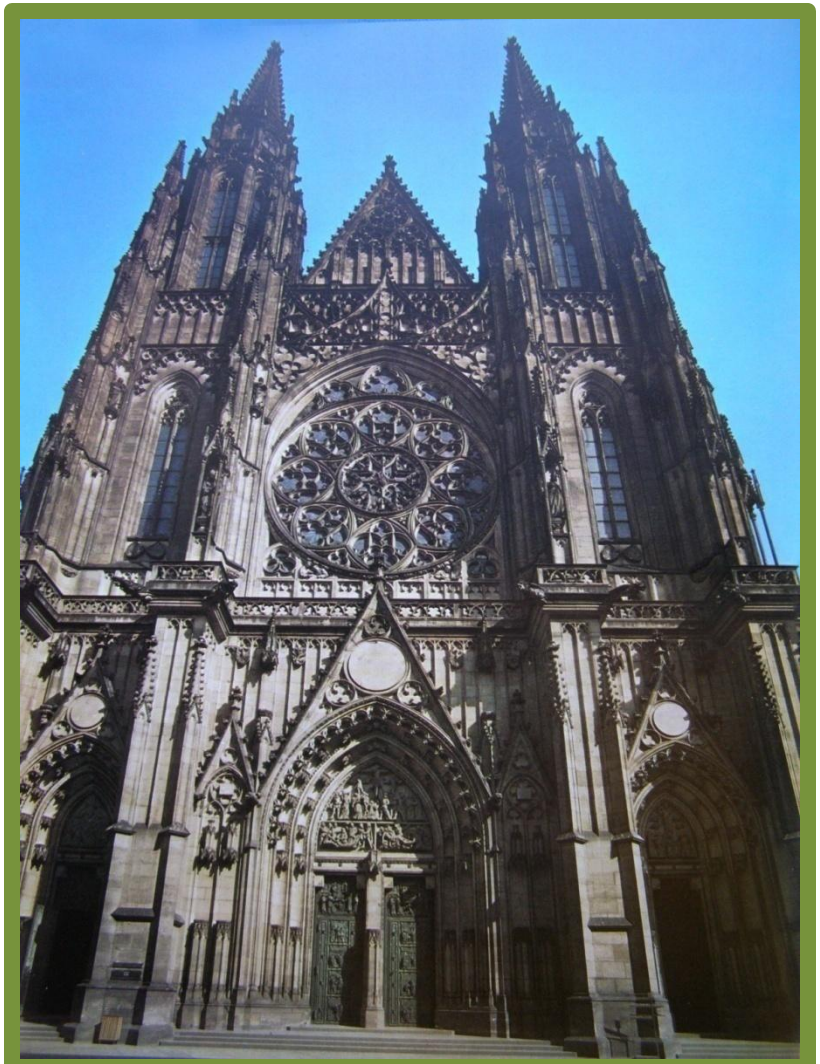
období *klasické gotiky*

katedrála v Amiens

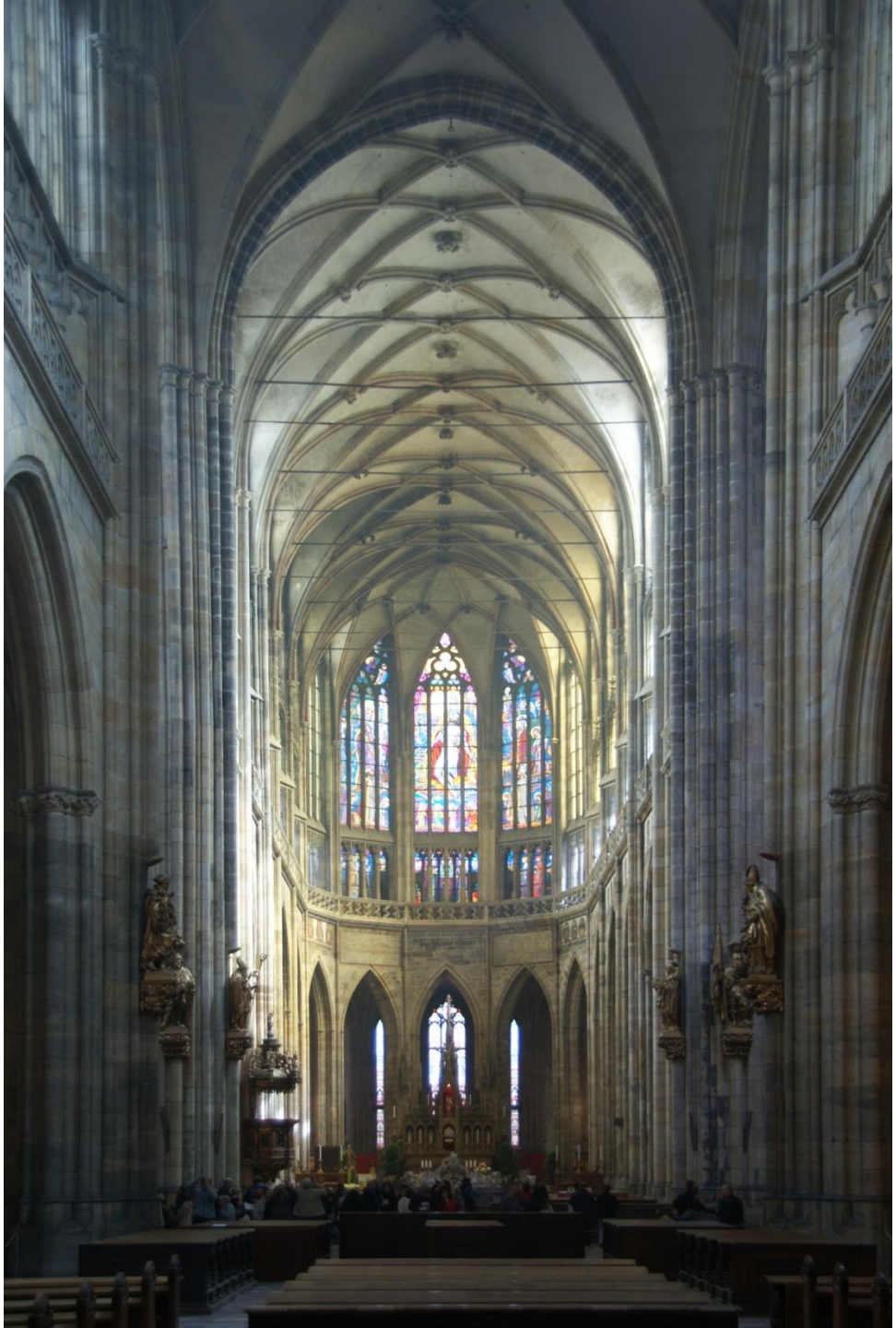
katedrála v Beauvais

?

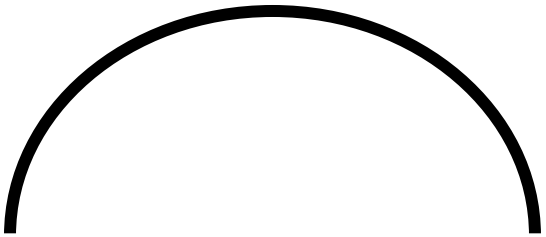

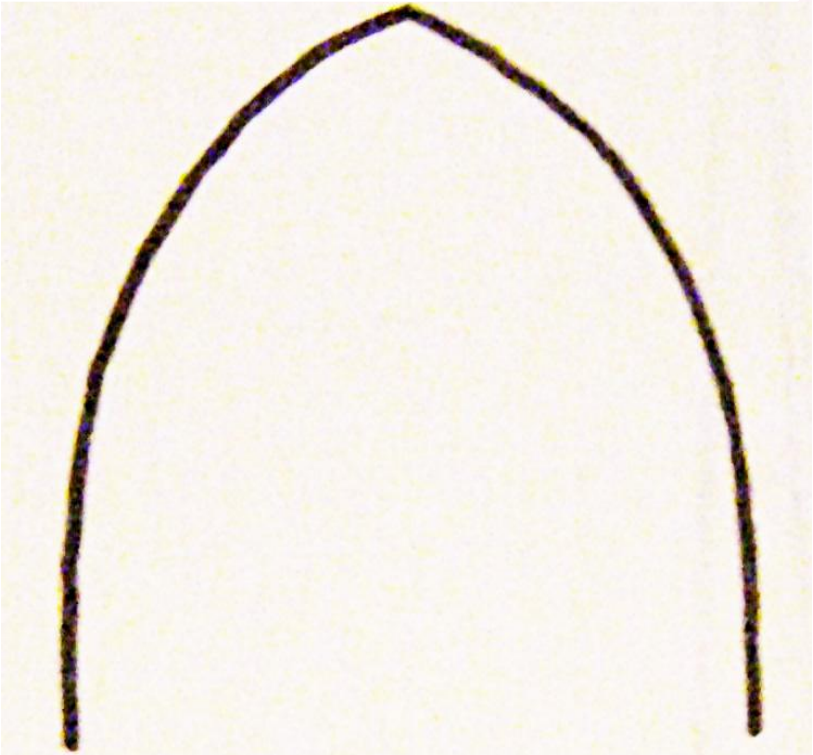

Konstruktivní prostředky:

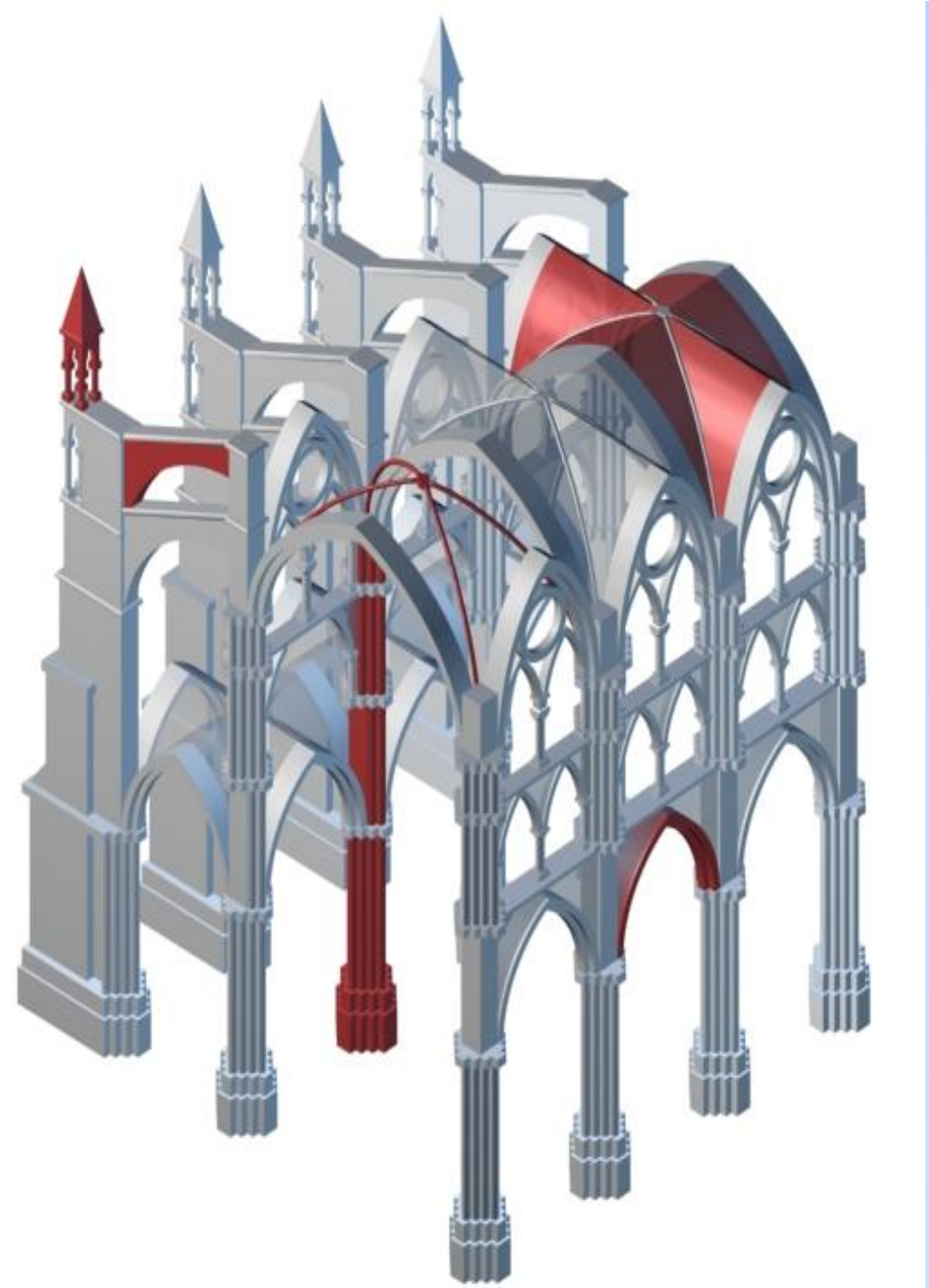
- ***lomený oblouk*** – zmenšuje tlak klenby a přináší možnost volit její výšku (stejně vysoká klenba nad různě širokými prostory)
- ***žebrová klenba křížová*** – svedení tlaku klenby do čtyř bodů umožňuje ztenčení zdí = odlehčení klenby
- ***vnější opěrný systém*** – umožňoval odhmotnit zdivo, jež se tak stalo pouhou výplní mezi pilíři (opěrný parabolický oblouk, vnější opěrný pilíř, fiála s kraby a kytkou, vnitřní přípora)

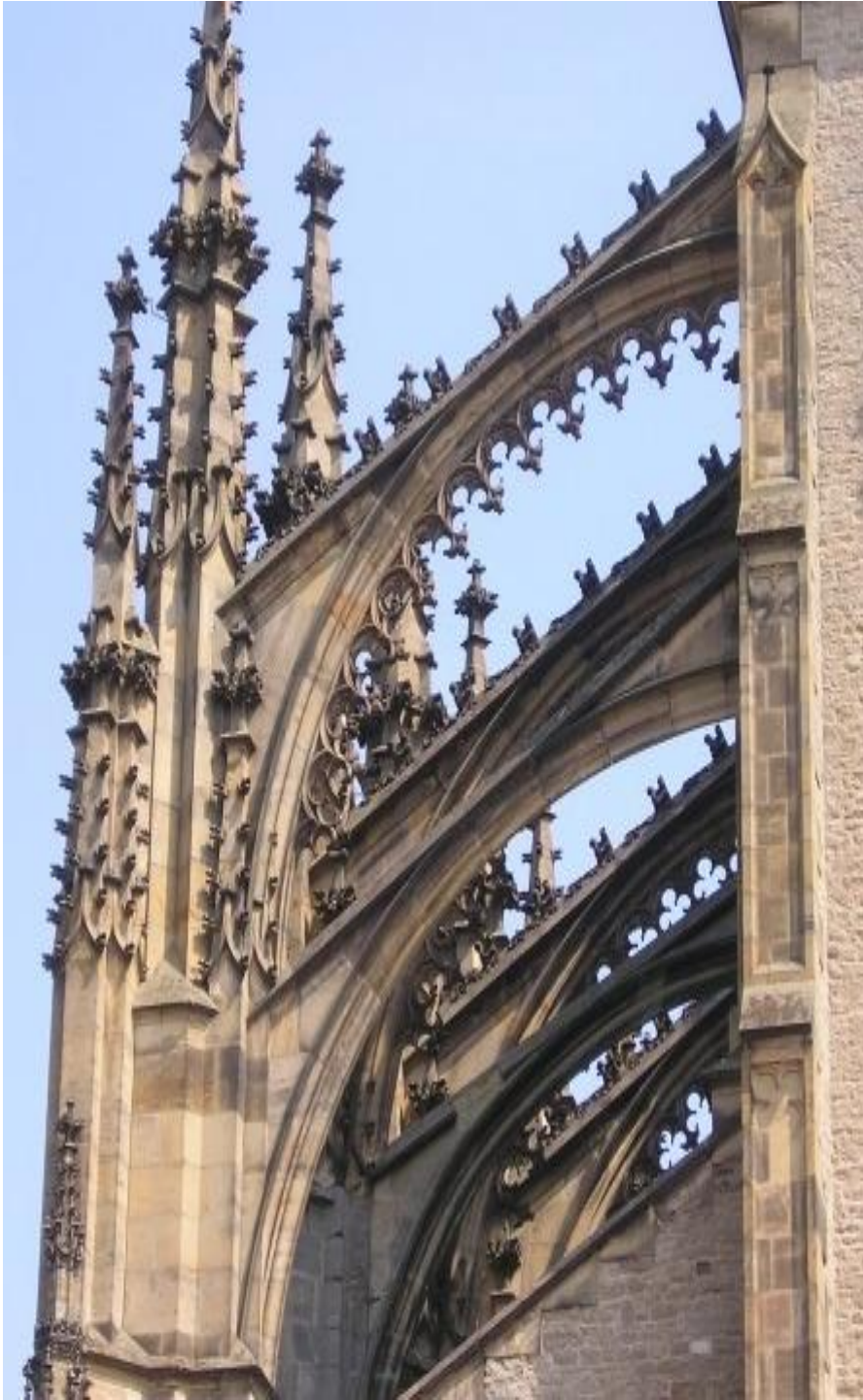

oblouk lomený

Charakteristické znaky architektury:

- **Dynamismus**
- **Vertikalismus**
- **Odhmotnění**
- **Sjednocení prostoru**
- Snaha o sugestivní **imaginární prostor**
- Bohatý **dekorativní systém** čerpající z ***geometrie*** (kruh, sférický trojúhelník) i z ***přírody*** (listí, břečťan vinná réva – pupeny → rozvinuté listy → suché větve)

Literatura:

- Pijoan , J.: Dějiny umění II., Odeon, Praha 1977
- Kol. autorů: Dějiny umění v obrazech, Knižní klub, Praha 1995, ISBN 80-7176-154-0
- Prof. PhDr Čapek Vratislav, DrSc., doc. PhDr. Pátek Jaroslav, CSc.: Světové dějiny I., nakladatelství učebnic FORTUNA, Praha 1998, ISBN 80-7168-147-4
- Bronowski, Jacob: VZESTUP ČLOVĚKA, Odeon, Praha 1985
- Mráz, B.: Dějiny výtvarné kultury I., IDEA SERVIS, Praha 2009, ISBN 1866-083-09
- Veser, T.: Kulturní poklady, Knižní klub a Balios, Praha 1997, ISBN 80-7176-515-5
- Fyson, N.: Nejkrásnější poklady civilizace, Knižní klub, Praha 1996, ISBN 80-7176-383-7
- Tušil, J.; Ottová, M.; Kazda, J.; Roubíček, V.: Nástin dějin evropského umění I., Fortuna, Praha 2008, ISBN 978-80-7168-996-6
- Šamšula, P.; Adamec, J.: Průvodce výtvarným uměním II., ALBRA, spol. s. r. o., redakce SPL-Práce, Praha 1995, ISBN 978-80-7361-069-2
- Mráz, B.: Dějiny výtvarné kultury I., IDEA SERVIS, Praha 2009, ISBN 1866-083-09
- Herout, J.: Slabikář návštěvníků památek, Tvorba s. r. o., 1994